

ePoljoMagazin

Besplatno elektronsko izdanje • novembar 2024.

- USLOVI ZA POSTIZANJE DOBRIH PRINOSA PŠENICE
- SKLADIŠTENJE RATARSKIH PROIZVODA NA POLJOPRIVREDNIM GAZDINSTVIMA
- ČIŠĆENJE I PRIPREMA PLASTENIKA ZA SLEDEĆU SEZONU
- NEGA ZASADA MALINA NAKON BERBE
- NEGA OVACA
- ŽIVINARSKJE MINI FARME

**KOJIM PUTEM
DO DIVERZIFIKACIJE
POLJOPRIVREDNE PROIZVODNJE**

REČ UREDNIKA

Poštovani čitaoci,

Tokom ove godine bazirali smo se na regionalno povezivanje radi bržeg protoka informacija i lakšeg plasmana poljoprivrednih roba i usluga sa zemljama u regionu. U ovom jesenjem broju ePoljoMagazina po prvi put svoje proizvode predstavila nam je i uljara iz Bugarske, koja se na našem tržištu pojavila kao jedan od novih kupaca suncokreta.

Visoke temperature i izostanak padavina tokom cele vegetacije, doprinele su izuzetno lošim prinosima, a na kukuruзу i pojavi aflatoksina koji je zahvatio gotovo ceo region. Suša je donela manje prinose, loš kvalitet robe i niske tržišne cene zbog kojih su proizvođači nezadovoljni, a prema rečima naših korisnika, kod pojedinih kultura tržišne cene ne pokrivaju ni troškove proizvodnje.

Jesenja setva je završena, ali i tu se naziru novi problemi, ako se suša nastavi. Sezona po pitanju trgovanja mineralnim đubrivima je zbog visokih cena đubriva, takođe bila loša.

Iako je situacija u poljoprivredi teška GEA AGRONET Sistem se trudi da svoje poslovanje i dalje širi na zemlje Regiona, te u ovom broju imamo predstavljanje više kompanija iz susednih zemalja.

I u ovom broju uvrstili smo tekstove koji će Vam nadamo se biti zanimljivi i gde ćete moći pročitati korisne savete naših saradnika iz poljoprivrednih stručnih službi. Aktuelne informacije, oglašenu ponudu i tražnju kao i cene u ostvarenim prodajnim dogovorima korisnika Sistema iz celog regiona možete pratiti na www.geaagronet.com i mobilnoj aplikaciji GEA Agronet, a naši komercijalisti stoje vam svakodnevno na raspolaganju na broju telefona +381 21 21 55 555.

Redakcija ePoljoMagazina

Sadržaj

4. Dugotrajna zaštita kukuruza od korova
6. Rosa AD - čisto i fino 100% suncokretovo ulje i eko briketi
8. Predusevi su značajan faktor u proizvodnji
10. Planta sana – vratimo biljkama prirodu!
12. Kukuruzni žižak
12. Primena glisofata na strništa
14. Uslovi za postizanje dobrih prinosa pšenice
16. Merenje temperature u malim silosima i podnim skladištima
18. Skladištenje ratarskih proizvoda na poljoprivrednim gazdinstvima
20. Čišćenje i priprema plastenika za sledeću sezonu
22. Nega zasada malina nakon berbe
24. Kompanija „Rapić“ postaje sve značajniji distributer poljoprivredne mehanizacije
26. Nega ovaca
28. Remont stada svinja
30. Živinarske mini farme
32. Kojim putem do diverzifikacije poljoprivredne proizvodnje
34. Značaj pravilnog skladištenja žitarica
36. Kako do raženog hleba

IMPRESUM

Izdavač: **GEA Agronet d.o.o. Novi Sad**

Tel.: +381 21 21 55 555

E-mail: poljomagazin.srb@gmail.com

Autori: savetodavci poljoprivrednih stručnih službi Republike Srbije – Vranje, Zrenjanin, Kuršumlija, Loznica, Mladenovac, Niš, Novi Pazar, Sombor, Šabac; Galenika-Fitofarmacija, Planta Sana d.o.o., Rapić d.o.o., Rebis Tempero d.o.o., Rosa a.d.

Foto: Pixabay, Freepik, Galenika Fitofarmacija, Planta Sana d.o.o., Rapić d.o.o., Rebis Tempero d.o.o., Rosa a.d.

Prelom i dizajn: Office talent

GOLIĆ TRADE D.O.O.

Gradiška
Republika Srpska, Bosna i
Hercegovina
Tel: +387 51 890 200

TSH Golmix:

Tel: +387 51 890 205

Go-fert:

Tel: +387 66 910 911

Tridesetogodišnje iskustvo u radu sa poljoprivrednim proizvođačima na terenu i iskustvo naših 70 diplomiranih inženjera poljoprivrede su nas naveli da 2022. godine pokrenemo vlastitu liniju za pakovanje mineralnih đubriva pod brendom **Go-fert**. S obzirom da nam je plan bio da tržištu BiH ponudimo đubriva **PREMIUM KVALITETA**, bili smo vrlo pažljivi u odabiru proizvođača mineralnih đubriva gdje nam je presudan bio kvalitet đubriva koji bi uključivao visoku koncentraciju hranjivih materija, ujednačenu granulaciju, visoku vodorstvorljivost i visok stepen čistoće. Sve smo to uspjeli objediniti u jedan brend Go-fert đubriva.

Golmix

Stočna hrana bez mana!

U sastavu firme **GOLIĆ TRADE d.o.o.** posluje i fabrika stočne hrane koja pod brendom **GOLMIX** po najsavremenijim metodama mljevenja, mješanja, termičke obrade i pakovanja vrši proizvodnju stočne hrane. Proizvodnja se obavlja u saradnji sa austrijskim partnerom, kompanijom Biomin, čiji se premixi i aditivi koriste u svim smjesama. Pored proizvodnje, fabrika stočne hrane GOLMIX se bavi i sušenjem, skladištenjem i otkupom žitarica, te prodajom stočne hrane i komponenti za stočnu hranu.

SUPERKONCENTRATI I GOTOVA STOČNA HRANA

DUGOTRAJNA ZAŠTITA KUKURUZA OD KOROVA

Herbicid **LOGAN** je moćan protiv travnih i širokolisnih korova, a blag prema kukuruzu. Primenjuje se posle setve, a pre nicanja ili posle nicanja do 3. lista kukuruza.

Uz aktivnu materiju izoksaflutol sadrži protektant cipsulfamid, koji podstiče metabolizam kukuruza i ubrzava neutralisanje herbicida iz biljke. Zahvaljujući tome **LOGAN** je izuzetno selektivan za kukuruz.

Rezultati su vidljivi brzo nakon primene – prvo dolazi do izbeljivanja

lista korova, a potom do nekroze i uvenuća korovske biljke. **LOGAN** se reaktivira nakon padavina, pa ima produženo delovanje na korove i dugo drži njivu čistom.

Primenom samo 0,4 litara preparata po hektaru efikasno suzbijate divlji sirak iz semena, korovski proso, pepeljugu, štir, muhare i mnoge druge korove koji ugrožavaju rast i razvoj kukuruza.

Radi pojačanog delovanja na jednogodišnje uskolisne korove može se mešati sa preparatima na bazi S-me-

tolahlora u periodu posle setve, a pre nicanja useva.

Glavne karakteristike preparata **LOGAN**:

- Fleksibilno vreme primene
- Suzbija uskolisne i širokolisne korove
- Izuzetno je selektivan za kukuruz
- Reaktivira se nakon svake kiše
- Mala količina primene (0,4 l/ha)
- Može se mešati sa drugim preparatima

Preparat **LOGAN** potražite u poljoprivrednim apotekama. Pre upotrebe preparata obavezno pročitajte uputstvo.

GALENIKA – FITOFARMACIJA
www.fitofarmacija.rs

Za ODLIČAN START kukuruza, BEZ KOROVA!

LOGAN®

Od setve do 3. LISTA

GALENIKA - FITOFARMACIJA

f y @ in
fitofarmacija.rs

ROSA AD – ČISTO I FINO 100% SUNCOKRETOVO ULJE I EKO BRIKETI

Operativni model ROSA AD pokriva sve aktivnosti, počevši od pomaganja poljoprivrednicima sredstvima, goriva, đubriva i sredstava za zaštitu bilja do proizvodnje finalnog proizvoda flaširanih ulja, ekspeler i briketi

ROSA (JSC) je naslednik fabrike za proizvodnju ulja, poznate kao „Olio Donevi“, koja datira iz 1918. godine. Kompanija „ROSA“ je ustanovljena 1991, a 1997. godine je privatizovana i registrovana kao privatno akcionarsko društvo „ROSA“ AD sa sedištem u Popovu u Bugarskoj. Proizvodni pogoni su rehabilitovani i modernizovani i opremljeni novom opremom vodećih Evropskih kompanija. Kompanija ima veoma dobru infrastrukturu i model poslovanja, koji teško može biti kopiran, zahvaljujući činjenici da su zasnovani na iskustvu nekoliko generacija Bugarskih stručnjaka.

REFINISANO SUNCOKRETOVO ULJE

Ako želite kulinarski užitak, to je moguće sa uljem „ROSA“. Lista proizvoda kompanije uključuje tečno sirovo, rafinisano suncokretovo ulje i flaširana ulja. Suncokretovo ulje sa zaštitnim znakom „Rosa“ puni se u flaše proizvedene od PET (polietilentereftalata), pogodnog za upotrebu u prehrani. Flaše su dostupne u pakovanjima od 1, 2, 3,

5 i 10 litara. Ulje sa zaštitnim znakom „ROSA“ je tražena i preferirana prehrambena roba na domaćem i stranom tržištu zbog svojih dobrih kvaliteta.

HLADNO PRESOVANO NERAFINISANO SUNCOKRETOVO ULJE „ROSA“

Nerafinisano suncokretovo ulje „Rosa“ se dobija od visokokvalitetnih oljuštenih suncokretovih zrna putem hladnog presovanja (cedenja), bez zagrevanja i isključujući hemijsku obradu. Nakon toga sledi prirodno taloženje i fina filtracija. Način ekstrakcije čuva karakterističan ukus i aromu suncokretovih semenki. Time se očuvaju sva dragocena svojstva ulja, koje je izuzetno bogato vitaminom E sa visokim sadržajem esencijalnih masnih kiselina omega-6 i omega-9 (linolna i oleinska

kiselina), kao i vrednim izvorom lecitina i vitamina A.

SUNCOKRETOVI BRIKETI OD LJUSKI

Eko-briketi „Rosa“ - Rešenje za zimu - Laka i praktična toplota!

Briketi kompanije „Rosa“ AD proizvode se isključivo od ljuski suncokreta, tehnološkog otpada iz proizvodnje ulja. Oni predstavljaju čisto gorivo i mogu zameniti goriva poput uglja, drveta, briketa od ugljene prašine, lož ulja i slično. Dobijaju se ekstrudiranjem pod visokim pritiskom i temperaturom, bez dodavanja veziva. Prirodno prisutan lignin u ljuskama suncokreta topi se na temperaturama iznad 100°C i stvara čvrstu vezu.

Briketi od ljuski suncokreta ne sadrže štetne emisije ni smole. Njihov kvalitet se ogleda u visokoj kalorijskoj vrednosti (preko 4200 Kcal/kg) i niskoj emisiji štetnih materija. Jedna tona briketa od ljuski suncokreta po kalorijskoj vrednosti odgovara 1,90 tona ogrevnog drveta, 1,4 tona braon ugljenih briketa, 2,5 tona ugljene prašine ili 500 litara lož ulja.

Rosa JSC
www.rosa.bg

Rosa 100 years
Since 1918, Popovo

Clean, sunny and unique!

- REFINED SUNFLOWER OIL
- COLD PRESSED, UNREFINED SUNFLOWER OIL
- SUNFLOWER EXPELLER (CAKE)
- SUNFLOWER HUSK BRIQUETTES

Popovo
4 Al. Konstantinov Str.
phone: +359 887 118 665
www.rosa.bg

Rosa AD Popovo, Bulgaria
Tel: +359887118665 (Ivailo)

Trade in agricultural products

PREDUSEVI SU ZNAČAJAN FAKTOR U PROIZVODNJI

Kulture imaju različit utrošak vode i hranjivih elemenata, pa je za ravnomernije iskorišćavanje bitno smenjivanje useva

Približavamo se završetku proizvodne godine kada je reč o skoro svim kulturama. Ovu godinu je obeležilo ranije sazrevanje svih useva, kao i ranija žetva. Sada je pravo vreme da se, nakon skidanja useva, planira setva. Nekoliko prethodnih godina obeležili su loš raspored padavina i visoke temperature, što je dovelo do smanjenja prinosa. Osim klimatskih, uticaj preduseva je takođe veoma bitan faktor. Uz razliku u prinosu koji se ostvaruje, tu je i sve veća pojava određenih bolesti, štetočina i korova koji kasnije onemogućuju ili otežavaju gajenje određenih kultura. Postoji nekoliko razloga koji bi trebalo da opredele poljoprivrednike da na njivama uvedu pravilan plodored. Prvi je takozvana netolerantnost prema ponovnom vraćanju na istu površinu. Što je ona veća, to je vremenski razmak povratka na istu veći. Razlozi netolerantnosti su različiti. Često dolazi do nakupljanja inhibitornih materija, korenskih izlučevina koje negativno utiču

na svoju kulturu. Šećerna repa i suncokret bi se na istoj parceli trebalo gajiti nakon pet godina pauze. Za kukuruz je važno pravilo da je tolerantan na ponovljenu setvu, pa čak i na gajenje u monokulturi. Pojavom kukuruzne zlatice postalo je veoma rizično gajiti ga čak i u ponovljenoj setvi. Dolazi i do velike brojnosti kukuruznog plamenca i pipe. Kukuruzni plamenac prezimljava u stabljici, tako da se u ponovljenoj setvi povećava njegova brojnost. Uljana repica, čije površine se povećavaju, može samo da zameni površine pod suncokretom, ali ne i da se smenjuje u plodoredu sa ovim usevom, kao ni sa sojom. Agrotehnički razlozi za uvođenje plodoreda se odnose na različite načine obrade zemljišta za pojedine kulture i to kako po dubini, tako i po učestalosti i vremenu obrade. Smena kultura sa različitim korenovim sistemom koji utiču na zemljište, a zavisno od njegove građe na svoj način prožimaju zemljište po dubini, po širini, intezitetu... Kulture imaju različit

utrošak vode i hranjivih elemenata pa je za ravnomernije iskorišćavanje bitno smenjivanje useva. Na primer, posle šećerne repe koja troši velike količine vode, u narednoj godini treba izbegavati gajenje kukuruza jer je i on značajan potrošač vode. Neki usevi kao što su strna žita i okopavine su veliki potrošači azota, a leguminoze ostavljaju velike količine azota iza sebe. Kod proizvodnje sa smanjenim brojem useva ostaju mnogi neiskorišćeni benefiti od povoljnog dejstva preduseva. U visoko intenzivnoj proizvodnji, tj. uz primenu đubriva i pesticida, po pravilu uz veće količine, uz adekvatan način obrade zemljišta, uz navodnjavanje, korišćenje tolerantnih sorti i hibrida može se donekle ublažiti, ali ne i sprečiti smanjenje prinosa. Osim nižeg prinosa, nepoštovanje plodoreda dovodi do povećanih troškova proizvodnje. Plodored je jedina agrotehnička mera koja ne zahteva materijalna ulaganja već samo poštovanje određenih principa pri određivanju redosleda gajenja useva.

PSSS Zrenjanin

*Dipl. inženjer, Zorica Rajačić
zoricarajacic@psssr.co.rs*

ЛАЗИЋ - ПОЉО КОМЕРЦ
 ПРИВРЕДНО ДРУШТВО ЗА СПОЉНУ И УНУТРАШЊУ
 ТРГОВИНУ, ПРОИЗВОДЊУ И УСЛУГЕ Д.О.О.
 22308 Голубинци
 Шимановачка 92, Србија
 Тел./Факс: 022 381 469
 Мобилни: 062 836 75 88, 063 880 67 07, 062 568 758

**ОТКУП И СКЛАДИШТЕЊЕ
 ПОЉОПРИВРЕДНИХ ПРОИЗВОДА**

**КООПЕРАЦИЈА
 РЕПРОМАТЕРИЈАЛ**

e-mail: lazicpk@gmail.com

NIKŠA AGRAR D.O.O. Kljajićevo
 Nikole Tesle 20, Kljajićevo, Srbija

- trgovina repromaterijalom
- otkup i prodaja žitarica i uljarica
- ugovaranje proizvodnje i savetodavne usluge

Miloš Nikšić: 0653919860
 Đorđe Nikšić: 0653020978
 office@niksaagrars.rs
 www.niksaagrars.rs

PLANTA SANA – VRATIMO BILJKAMA PRIRODU!

AGROVERM K

- Jedinstveno tečno biođubrivo na bazi glistenjaka.
- Kompleksno i univerzalno đubrivo.
- Podstiče razvoj korena i porast biljaka.
- Povećava prinos do 20%.
- Ubrzava period sazrevanja za 3-12 dana.
- Produžava period formiranja plodova za 2-3 nedelje.
- Poboľšava krupnoću, kvalitet i ujednačeno sazrevanje ploda.
- Povećava otpornost biljaka na stresne uslove.
- Smanjuje upotrebu mineralnih đub

briva i fungicida.

- Registrovan i za primenu u organskoj proizvodnji.
- Kompatibilan sa svim pesticidima i đubrivima.
- Primena folijarno i fertigacijom.
- Nanotehnologija aktivnih materija koje su lako i brzo dostupne biljkama.

HORTIMED SUPSTRATI

- HORTIMED PREMIUM SUPSTRATI su mešavina prirodnog belog treseta, crnog treseta i obogaćeni su jedinstvenim sastojkom - HORTIMED organski talog iz jezera - SAPROPEL

GOLD, koji se prikuplja u zaštićenim oblastima. Ovaj jedinstveni sastojak sadrži huminske, fulvinske i amino kiseline, enzime, kompleks mikro i makro elemenata i korisne mikroorganizme.

Sadrži više od 90% organske materije. Zahvaljujući ovom sastojku, svi PREMIUM SUPSTRATI podižu efikasnost poljoprivredne proizvodnje na viši nivo

SPRINT PLUS

- Aktivira razvoj korenovog sistema i povećava apsorpcionu površinu.

- Podstiče obrazovanje velikog broja

- novih i dužih korenčića.
- Saponini deluju poput biljnih hormona auksina, stimulišući razvoj korena.
- Umanjuje stres od presađivanja, olakšava i ubrzava adaptaciju biljke.
- Bolje usvajanje vode i hraniva.
- Podstiče vegetativni porast mladih biljaka.

FITOKONTROL-CA-FLOW

- Ukupni kalcijum (Ca): 20%, Ukupni silicijum (Si): 22%.

- Učvršćuje biljno tkivo i daje mu veću elastičnost.
- Povećava krupnoću i kvalitet ploda.
- Produžava vek skladištenja voća i povrća.
- Ubrzava zarastanje rana, smanjuje stres nastao posle berbe.
- Smanjuje ožegotine na plodovima.

CODIORGAN A50

- NPK đubrivo sa aminokiselinama (53% slobodnih a.k.).
- Stimuliše vitalne funkcije biljke, sintezu proteina i ćelijsku deobu.
- Primenjuje se u fazama kada je biljci potrebna velika količina energije.
- Značajno i brzo umanjuje posledice stresa (mraz, suša, grad, fitotoksičnost).
- Povećava prinos, veličinu ploda, kao i kvalitet.
- Stimuliše razvoj korena i njegovu aktivnost.

Planta Sana d.o.o.
www.plantasana.rs

PLANTA SANA DOO

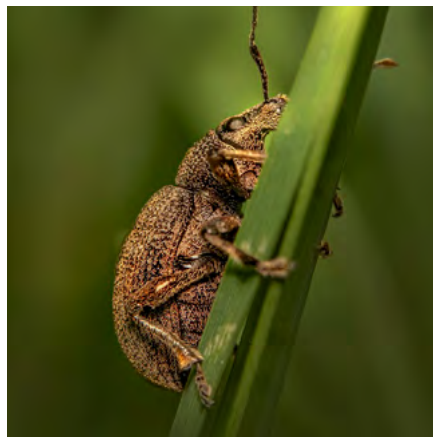
- Tečna organska đubriva
- Mikrobiološka đubriva
- Čvrsta organska đubriva
- Supstrati i treset
- Van Iperen đubriva

PLANTA SANA DOO
Kralja Petra Prvog 128
Pocerski Pričinović 15000 Šabac
064/230-4186
www.plantasana.rs

KUKURUZNI ŽIŽAK

Kukuruzni žižak (lat. *Sithophilus Zeamays*) je štetočina koja napada kukuruz u zrnu u skladištima, ali i kukuruz u klipu, na poljima.

Kukuruzni žižak po spoljnom izgledu je vrlo sličan rižinom žišku, samo je najčešće nešto veći. Ovaj insekt ima sličan razvoj kao i rižin žižak, s tim što kukuruzni žižak može zaraziti kukuruz u klipu i na polju, dok je u voštanoj zrelosti. Veoma je dobar letač i lako se prenosi. A budući da se razvija i hrani unutar zrna, može uništiti veliku količinu prinosa. Sa druge strane, zahvaljujući svom metabolizmu, oslobađa toplotnu

energiju, čime dolazi i do zagrevanja kukuruza, čime gubi na svom kvalitetu. U nezagrejanim skladištima može imati više generacija godišnje. Može izazvati veće zagrevanje mase žita od žitnog žiška, a larve ovog insekta su štetnije za pšenicu i sirak od rižinog žiška. Optimalni uslovi za njegov razvoj su vlažnost vazduha preko 60%, vlažnost zrna

iznad 10%, temperatura vazduha između 22 i 25°C. Ženka kukuruznog žižka izleže između 300 i 500 jaja, a najveće štete prouzrokuje u stadijumu larve. U toku godine moguće je da izvede i do četiri generacije. Da bi kukuruz bio siguran, neophodno je skladište, silose, dobro očistiti, zapušiti rupe, okrečiti, a potom i tretirati odgovarajućim hemijskim sredstvima. U protivnom, štete mogu biti ogromne.

SUZBIJANJE - Uspešno suzbijanje u skladištima se izvodi sa fostoksin tabletama, i to vrše stručna lica. U privatnim skladištima se primenjuju preparati kratke karence npr. aktivne materije: Pirimifos-metil (Actelic 50).

PSSS Novi Pazar

Dipl. inženjer, Svetlana Šučević

pss.novipazar@gmail.com

PRIMENA GLIFOSATA NA STRNIŠTU

Pravi momenat za primenu glifosata je kada je određeni korov pred cvetanje, odnosno metličenje (divlji sirak)

Žetva strnih žita je završena nakon čega sledi borba sa višegodišnjim korovima. U skladu sa antirezistentnom strategijom, ovaj način suzbijanja višegodišnjih invazivnih korova je najpogodniji jer je u sledećoj godini parcela oslobođena korovaa koji imaju podzemnom stablo, a izbor herbicida je veliki kad su u pitanju korivi semena.

Dakle, ukoliko je leto kišovito i nakon

skidanja strnina postoje pogodni uslovi za razvoj divljeg sirka, palamide i slično, treba znati da se ovoj operaciji pristupa kada korovi imaju dovoljno zelene mase da mogu dobro da usvoje herbicid. Ukoliko je određeni korov pred cvetanje, odnosno metličenje (divlji sirak) to je pravi momenat za primenu glifosata, jer se biljni sokovi kreću u tom periodu pretežno na dole, rizomu gde će odneti naneti herbicid.

Takode, veoma je važno poznavanje vrste korova na parceli, jer potrebna količina herbicida zavisi od vrste korova. Za divlji sirak je potrebno 5l/ha, palamidu 7, dok da bi se suzbila kupina ili trska

treba primeniti 12-15 l/ha preparata. Količina po hektaru za određene vrste korova je detaljno navedena u uputstvu za primenu koje se dobija uz svako pakovanje herbicida ili se može pročitati na internetu.

Nakon tretmana čeka se da korov dobije žutu boju i tek onda se pristupa oranju. Sa tretirane površine, biljna masa se ne sme davati domaćim životinjama. Količina vode po hektaru može biti 150-250 l/ha zavisno od postojećih rasprski-vača i u skladu sa njima.

PSSS Beograd

Mr Eleonora Onć Jovanović

eleonoraonc@gmail.com

MIODRAG LAZIĆ P. G.

Šimanovačka 92, 22308 GOLUBINCI

Tel./Fax: 381 22 381 469,

Mob.: 381 63 88 06 707 Miodrag Lazić

381 62 568 758 Žikica Lazić

RATARSKA PROIZVODNJA:
ŠEĆERNA REPA, KUKURUZ, PŠENICA,
SUNCOKRET, SOJA
TRGOVINA I UGOVARANJE
POLJOPRIVREDNE PROIZVODNJE

Zemljoradnička Zadruga "Gospodinci"

Gospodinci

Vuka Karadžića 61/a

21237 Gospodinci

Telefon: 021/2936111

E-mail: zgospodjinci@gmail.com

- Produkcija i promet ratarskim i povrtarskim proizvodima
- Poljoprivredna apoteka

Zemljoradnička Zadruga „Gospodinci“ - Gospodinci je osnovana 1993. godine sa ciljem da pruži servis zadrugarima i kooperantima u sledećim oblastima:

- 1) Nabavka i prodaja mineralnih đubriva, pesticida, semena, stočne hrane i opreme za poljoprivrednu proizvodnju;
- 2) Otkup poljoprivrednih proizvoda: kukuruz, pšenica, soja i suncokret;
- 3) Pružanje bazičnog savetodavnog servisa u oblasti zaštite bilja i tehnologije proizvodnje;
- 4) Od 2012. godine učestvuje, kao članica, u radu Asocijacije „Vojvodina Agrar“ doo.

Proizvodnja i trgovina ratarskih kultura

- Ugovaranje poljoprivredne proizvodnje
- Otkup i prodaja poljoprivrednih proizvoda: kukuruz, pšenica, ječam, suncokret
- Nabavka mineralnog đubriva, zaštitnih sredstava i semenske robe
- Sušenje i skladištenje žitarica

Z.Z "Plugarul" Uzdin

Trg Oslobođenja br. 1; 26216 Uzdin

Tel/Fax: 013/673-550

E-mail: zzplugarul@gmail.com; www.zzplugarul.com

VLADIMIR ŠIDANIN P. G.

Vojvođanska 56

22250 Ilinci

Tel: 0645815188

E-mail: vladimir.sidjanin@gmail.com

PROIZVODNJA RATARSKIH KULTURA:
KUKURUZ, PŠENICA I SOJA

USLOVI ZA POSTIZANJE DOBRIH PRINOSA PŠENICE

Za dobar i stabilan prinos potrebno je obratiti pažnju na rok setve, preduseve i količinu semena.

Za postizanje dobrih prinosa u proizvodnji pšenice moraju se ispuniti određeni uslovi:

- Blagovremena i kvalitetna osnovna obrada i predsetvena priprema zemljišta,
- Zaoravanje NPK đubriva,
- Setva deklarisanog semena,
- Kvalitetna setva (dubina setve od 4 - 6 cm),
- Poštovanje setvene norme za svaku sortu (od 200 - 270 kg/ha ili 450 - 650 zrna/m²),
- Setva u optimalnom roku
- U proleće blagovremena prihrana azotnim đubrivima
- Obavezna nega useva (praćenje i zaštita od korova, štetočina i bolesti)

ROK SETVE PŠENICE

Ako se u proizvodnji pšenice ispune gore navedeni uslovi može se očekivati dobar i stabilan prinos. Posebu pažnju treba, trenutno, obratiti na rok setve.

U našim uslovima optimalni rok za setvu pšenice je od 5-25. oktobra. Da bi se ovaj rok ispoštovao potrebno je, pre svega, izabrati povoljan predusev koji će što ranije osloboditi parcelu, kako bi ostalo dovoljno vremena za blagovremenu i kvalitetnu obradu i predsetvenu pripremu zemljišta.

PREDUSEVI

Dobri predusevi za pšenicu su: soja, grašak, rani hibridi kukuruza i suncokreta. Usevi posejani u optimalnom roku imaju dovoljno vremena da dobro razvijaju kako korenov sistem, tako i nadzemni deo biljke i da se pripreme za prezimljavanje, što je jedan od glavnih preduslova za dobar start i ubrzani razvoj u proleće kada se i formira prinos.

ROKOVI SETVE PŠENICE

Kod zakasnelih rokova, za setvu treba sejati sorte tolerantne na rok setve. Količina semena po jedinici površine se povećava tako da za svakih desetak dana kašnjenja treba povećati setvenu normu za 10 procenata.

KOLIČINA SEMENA ZA SETVU PŠENICE

Da bi se obezbedio optimalan broj klasova u žetvi posebnu pažnju treba obratiti na količinu semena za setvu.

Ukupna količina semena (kg/ha) zavisi od broja klijavih zrna po metru kvadratnom (od 450-650 zavisno od sorte), od mase 1000 vazdušno suvih zrna i upotrebne vrednosti semena (klijavost i čistoća), tako da je formula za izračunavanje optimalne količine semena za setvu:

$$N \times T \times 100$$

$K_s = \frac{N \times T \times 100}{P \times V_r}$, gde je

P -

K_s - količina semena u kg/ha,

N - broj klijavih zrna po 1 ha (miliona ili po m² što se kreće od 450 - 650)

T - težina 1000 zrna (od 35 - 50 gr u zavisnosti od sorte)

P - upotrebna vrednost semena (vlažna čistoća u %).

PSSS ŠABAC

Dipl inž. Gordana Rehak

psssabac@gromnet.net

GOLDEN GROUP d.o.o.

Braće Vidaković 103

22410 Pećinci, Srbija

Tel. 022/243-6003

Mob. 063/201-941

E-mail: goldengroups@gmail.com

Skavska hale su izrađene po evropskim standardima. Glavna konstrukcija je statički proračunata za sve vremenske uslove u Evropi (vetar, sneg...). Brzo se montira metodom „suve“ gradnje, spajanjem delova koji se isporučuju pripremljeni. Delovi konstrukcije su zavareni po evropskim standardima i izrađeni od sertifikovanog čelika iz evropskih čeličana (nije uvoz sa Dalekog istoka i Kine). Proizvodnja cerade je takođe

iz EU i dostupna je u različitim bojama po želji kupca debljine 900 g/m². Postoji mogućnost montiranja više hala u nizu sa zajedničkim zidom uz drenažni sistem između hala. Obzirom na konstrukciju, metodu proizvodnje i montaže hale spadaju u kategoriju montažnih objekata. Hale se izađuju u raznim dimenzijama po zahtevu korisnika sa raznim opcijama zatvaranja (otvoren, poluotvoren, potpuno zatvoren luk ili sa kliznim vratima...).

MERENJE TEMPERATURE U MALIM SILOSIMA I PODNIŠTIM SKLADIŠTIMA

Kontrola temperature u skladišnim prostorima je jedna od bitnijih faktora da bi se očuvao kvalitet uskladištene robe, kao i održao kvalitet finalnih proizvoda. Pored kvaliteta robe neophodan je visok stepen zaštite od požara i eksplozije. Uređaji za merenje temperature u skladišnim prostorima omogućavaju sva 3 faktora na visokom nivou kontrole. Optimalna temperatura žitarica, uljarica itd. je vrlo bitna stavka za javna skladišta i skladištenje temperature za Republičku direkciju robnih rezervi.

Merenjem temperature štedite na:

- električnoj energiji smanjenjem brojem eleviranja,
- električnoj energiji uključivanjem samo određenih uređaja za ventilaciju i hlađenje skladišnog prostora gde je detektovan porast temperature,
- smanjen je broj fumigacija robe u skladišnom prostoru,
- ušteda na amortizaciji kako mašina tako i periferne opreme za izmeštanje robe pri povišenoj temperaturi (elevatori, transportni putevi...),
- smanjeni troškovi održavanja i remonta mašina i opreme u skladišnim prostorima, smanjen lom uskladištenog zrna...

Postoji više vrsta merača temperature:

Fiksni merač temperature.

Poželjan je za velike objekte. Očitava temperature koji se nalazi u okviru samog objekta.

Ubodni merač temperature.

Vrši se kontrola temperature uskladištenog materijala.

Ubodna sonda može biti:

- Fleksibila fiberglas sonda sa gumenim rukohvatom i konektorom za priključenje merne jedinice.
- Od inox-a (kiselo otpornog), dužine 3m koji je rastavljiv na 1,5m.
- Inox max dužine 2m (ograničena dužina zbog transporta)

Broj mernih mesta za merenje temperature je od minimum 1 do maksimalnih 6 mernih tačaka u zavisnosti od odabira vrste merne sonde.

* Fiberglas sonda.

Ubodna fiberglas sonda se sastoji od lake, savitljive šipke sa kojom se lako manipuliše. Sama šipka, je napravljena od fiberglas materijala koji lagan, otporan na habanje zbog žilavosti materijala

i kiselo otporan.

Univerzalni konektor je sa IP 68 zaštitom. Konektor Vam omogućava identifikaciju svake sonde i samim tim mogućnost saznanja gde se tačno izmerila temperatura.

Na kraju šipke je šiljak, zbog lakoće ubadanja u skladišenu robu.

Očitavanje izmerenih temperatura na sondama za koju se odlučite:

Fiksna pokazna jedinica koja se nalazi na samoj sondi:

Očitavanje temperature se vrši na LCD displeju, a selekcija mernih mesta ručnom preklopkom. Za napajanje uređaja se koristi baterija od 9 volti. Sva elektronika je ugrađena u kućište uređaja i samim tim zaštićena od spoljnjih uticaja.

Handy (ručni) Terminal:

Handy Terminal je mali, ali vrlo robusni

mobilni uređaj za merenje temperature u silosima, podnim skladištima i drugim skladišnim prostorima.

Širok spektar performansi daje mogućnost merenja temperature čak i tamo gde nije moguće ugraditi fiksni sistem za merenje temperature - silotermometar.

Operativni sistem Handy Terminala omogućava lako rukovanje i održavanje uređaja preko LCD touch ekrana. Jednostavan korisnički interfejs omogućava brz pristup izmerenim i memorisanim podacima.

Merna oprema smeštena u kućištu ergonomskog oblika pa se samim tim lako drži u jednoj ruci.

Uređaj se jednostavno priključuje na nove ili postojeće glave termovešalica uz određenu opremu (stepen zaštite IP68).

Posедуje sat i datum realnog vremena, a baterija visokog kapaciteta mu omogućava radnu autonomiju od 8 časova.

Kapacitet interne memorije omogućava skladištenje velikog broja merenja i njihovo kasnije pregledavanje i/ili prebacivanje u PC računar.

Broj nivoa i dužina sonde se prave po zahtevu korisnika, a mogu biti stacionarne ili mobilne. Broj mernih sonde nije ograničen.

Osnovne tehničke karakteristike:

Broj podržanih silo ćelija je neograničen
Broj uređaja na jednom objektu je neograničen.

Autonomija rada je 8 sati.

Punjenje baterije preko USB porta.

Touch ekran je visoke rezolucije.

Prenos podataka u PC je preko USB porta

Softver na PC računaru automatski prepoznaje uređaj i arhivira vrednosti.

Postoji mogućnost da se uzme više ubodnih sonde, a samo jedna pokazna jedinica. Sonde možete pomerati kako vam se roba pomera ili u zavisnosti koliko robe imate u određenom momentu, a da jednom mernom jedinicom izmerite temperature na svakoj sondi ili želite da proveravate više puta samo određenu sondu zbog sumnje u određenom delu skladišnog prostora.

Preporuka je da svaki merač temperature ima Ex

Sve naše kolege U Rebis Tempero doo su obučene i sertifikovani za rad u zoni zapaljivosti (Ex zona).

Gabrijela Kralj ing.inf.

Rebis Tempero doo Novi Sad.

rebisns@gmail.com

www.rebis.rs

MERILA ZA BEZBEDNOST VAŠIH OBJEKATA

NAŠE PREDNOSTI

- ✓ BEZBEDNOST VAŠIH OBJEKATA
- ✓ PROŠIRIVANJE POSTOJEĆIH SISTEMA MERENJA TEMPERATURE
- ✓ MOBILNOST UREĐAJA
- ✓ POGODNI ZA SVE VRSTE MAGACINSKIH PROSTORA
- ✓ AUTOMATIZACIJA PROCESA PROIZVODNJE
- ✓ DIZAJN PROIZVODA ZA JEDNOSTAVNO RUKOVANJE
- ✓ VISOK KVALITET I POUZDANOST SVIH PROIZVODA
- ✓ VELIKA UŠTEDA U INVESTICIJAMA

GRANIČNIK NIVOVA - RFG

**RUČNO-UBODNI
MERAČ TEMPERATURE**

**HANDY (RUČNI)
TERMINAL HT-1**

SILOTERMOMETAR

REBIS TEMPERO DOO NOVI SAD
 Janka Čmelika 22a/7, 21000 Novi Sad
 tel/fax: 021 300 61 41
 mob: +381 63 569 849 v mob: +381 64 2071 591
 web: www.rebis.rs v e-mail: rebisns@gmail.com
 žiro-račun: 160-426911-34
 PIB: 108920383 v MB: 21093858

SKLADIŠTENJE RATARSKIH PROIZVODA NA POLJOPRIVREDNIM GAZDINSTVIMA

Na poljoprivrednim gazdinstvima u Srbiji postoji nekoliko tipova skladišta: koševi, podna skladišta i silosi-čelijska skladišta

Skladištenje ratarskih proizvoda na poljoprivrednim gazdinstvima je vrlo bitan segment za uspešno poslovanje gazdinstva. Na gazdinstvima se od zrnastih proizvoda skladište pšenica, ječam, tritikale, ovas, raž, kukuruz, soja i ređe ostale kulture. Zrno koje će se čuvati u skladištima treba da bude zrelo, suvo, čisto, neoštećeno, sa što manjim procentom primesa.

Skladište treba da ispunjava sledeće uslove koji su bitni za pravilno čuvanje na gazdinstvu:

prvi uslov je da je na suvom terenu, odvojeno od drugih objekata poput štala ili đubrišta, da je pristupačno sa dovoljno slobodnog mesta za manipulativne radnje, da su pod i zidovi nepropusni za vlagu, da je moguće provetravanje i da je proizvod zaštićen od kiše, vetra, snega, insekata, glodara i ptica. Poželjno je da, u zavisnosti od vrste skladišta, postoji mogućnost smeštaja različitih proizvoda. Na poljoprivrednim gazdinstvima u

Srbiji postoji nekoliko tipova skladišta: 1. **Koševi (čardaci)** - prvobitna namenjena koševa je bila čuvanje kukuruza u klipovima. Koševi se grade na suvom mestu koje je izloženo vetrovima da bi kukuruz mogao da se suši zahvaljujući prirodnom strujanju vazduha. Materijal koji se koristi za izradu koševa je najčešće drvo, gde se zidovi prave od letvi koje se postavljaju sa razmakom od 2 do 4 cm, da klip ne može da ispadne između njih i da se omogućí nesmetano prolaženje vazduha. Uopšteno pravilo prilikom izgradnje koševa na poljoprivrednim gazdinstvima je da letve čine 50% zida a

50% je prazan prostor. Širina koša je 1,2 do 2 metra a dužina u zavisnosti od potreba i prostora na gazdinstvu. Koševi mogu da budu i dužine nekoliko desetina metara. Širina koša zavisi i od klimatskih uslova. U uslovima suve klime koševi mogu biti širi a u uslovima vlažne klime uží. U koševima je moguće i pravljenje priručnih tunela za ventilaciju od letvi. Visina koševa je od 2,5 do 4 metra a krov se najčešće radi na dve vode sa strehom. Punjenje i pražnjenje koševa je ručno ili mehanizovano pomoću elevatora. Koš je podignut od zemlje oko 1 metar. Klipovi kukuruza koji se ubacuju u koš

treba da budu zdravi, čisti sa vlagom od 20 do 24%. Koševi se rade i od metalne mreže, najčešće okruglog ili osmougaonog oblika sa središnjim tunelom kroz koji struji vazduh. Strujanje vazduha može biti prirodno ili veštački izazvano pomoću ventilatora. 2. Povećanjem površina pod kukuruzom koji se ubira u zrnu poljoprivredna gazdinstva modifikuju postojeće koševe postavljanjem **rabice mreže** dimenzije okaca 3x3mm ili 5x5mm za čuvanje zrna sa 14% vlage i na taj način smanjuju troškove potrebne za izgradnju drugog skladišta.

3. **Podna skladišta** su provetrene prostorije u kojima se zrno čuva u manjem ili većem sloju ili u vrećama. Podna skladišta se izgrađuju od blokova, cigle ili montažnih elemenata. Površina prozora je oko 5% od površine zida i prozori moraju biti zaštićeni

metalnom mrežom. Skladišta treba da imaju i ventilaciju.

Podna skladišta se dele na dve kategorije:

a) Podno površinsko skladište gde se zrno čuva u rasutom stanju u sloju do 1,5 metar. Za 10 tona zrna potrebno je oko 12 m² podne površine. Zrno mora biti sa vlagom koja je određena za tu žitaricu ili industrijsko bilje. Skladišta su jednostavnije konstrukcije i jeftinija za izgradnju. Troškovi manipulacije su veći u odnosu na druga skladišta. U njima se mogu čuvati i zrna u vrećama koja su dobro suva.

b) Podno zapremsko skladište služi za skladištenje zrna u sloju 4 do 6 metara. U njima se zrno može sušiti strujanjem zagrejanog ili nezagrejanog vazduha.

4. **Silosi-čelijska skladišta** - Silos je skladište gde se zrno čuva u vertikalnim čelijama koje mogu biti

betonske, metalne ili izrađene od specijalne plastike. Oblik čelije je najčešće valjkast, prečnika 5 metara a visine 5 do 15 metara i više u zavisnosti od potreba gazdinstva. Silosi se pune kroz otvor na vrhu a prazne kroz otvor na dnu. Ova operacija se obavlja mehanizovano sa ugrađenim sistemom ili pomoću prenosnih elevatora. Zrno uskladišteno u silosu treba da bude čisto, bez primesa i prašine i suvo. Da bi se sprečilo zagrevanje mase, periodično bi trebalo zrno prebacivati iz silosa u silos. Na poljoprivrednim gazdinstvima se najviše koriste metalni silosi koji su montažno demontažnog tipa tako da se po potrebi mogu i premeštati na gazdinstvu.

PSSS Loznica

Dipl. inženjer, Milenko Đurić
milenko.djuric62@gmail.com

• **OTKUP BILJNIH ULJNIH TALOGA I MASNOĆA**
• **OTKUP I TRGOVINA ŽITARICAMA**

Vašarište 1A, Budisava
Telefon: 064/154-12-07

**GOLDEN OIL
TRADE**

ČIŠĆENJE, DEZINFEKCIJA I PRIPREMA PLASTENIKA ZA SLEDEĆU SEZONU

Dezinfekcija plastenika obično se obavlja tokom jeseni ili u rano proleće. Ona spada u red primarnih stvari koje će uticati na uspešnost proizvodnje rasada i kvalitet povrća koje se u njemu uzgaja.

Dezinfekciju plastenika vrši se kada oberemo plodove i završimo sa proizvodnjom kultura. Uspešna proizvodnja povrća podrazumeva sve neophodne operacije održavanja i čišćenja prostora oko plastenika kao i u samom plasteniku. Plastenici koji su neočišćeni i zapušteni mogu biti izvor bolesti i štetočina za biljke koje gajimo. Prilikom gajenja povrća u plasteniku, za smanjivanje broja nepoželjnih insekata, treba konstantno vršiti obradu i uništavanje korova pored svih otvora plastenika.

Uništavanje korova može biti hemijski i mehanički, odnosno hemijskim sredstvima ili košenjem i rezanjem. Takođe jako je efikasno korišćenje mreže protiv insekata koja ima dvostruku funkciju. Prvo ne dopušta ulazak nepoželjnih insekata u plastenik, a drugo ne dopušta izlazak poželjnih, koji se nalaze u plasteniku, npr. ako koristimo bubamare za opravljanje ili ako se vrši biološka zaštita (predatorima).

Za svo povrće koje uzgajamo u plasteniku prilikom završetka sezone,

odnosno vegetacionog perioda biljke, pristupa se sledećim fazama rada: čišćenje, dezinfekcija i priprema plastenika za narednu sezonu. Kod faze čišćenja plastenika prvo se uklanjaju materijali pomoću kojih se vrši potpora, odnosno držanje biljke. Zatim se vrši čupanje nadzemnih i podzemnih delova biljke. Kod nadzemnih delova uklanjaju se stablo, list i plod. Posebno treba voditi računa o oštećenim i zaraženim plodovima koje treba posebno odložiti ako se sa ostatkom zdrave biljne mase vrši pravljenje komposta. Kod podzemnih delova vrši se vađenje korena, u većini slučajeva on ide zajedno sa stablom, međutim prilikom uzgoja kupusa koren posle sečenja ostaje u zemlji tako da bi se trebalo posebno izvaditi. Posle iznošenja biljnih ostataka vrši se uklanjanje malč folije i sistema za navodnjavanje („kap po kap“).

Posle prve faze prelazi se na drugu fazu – dezinfekcija plastenika i opreme. Dezinfikuje se sve, zemlja, konstrukcija, najlon, dodatna oprema u plasteniku... Sredstva koja se koriste za dezinfekciju su pesticidi specijalno namenjeni za ovu namenu ili alternativne metode: varikina, kreč, modra galica i dr. Dezinfekciju treba uraditi polako i temeljno da bi se za svaku narednu sezonu procenat patogena sveo na minimalan broj, a samim tim i broj infekcija. Preporuka je i da se za svaku narednu sezonu koristi novi pomoćni materijal: potpora, vezivo, sistem za navodnjavanje i malč folija. Međutim ako se neke od navedenih stavki koriste više sezona iste je potrebno dezinfikovati. Dezinfekcija se vrši van plastenika u prostoru gde se vrši skladištenje pomoćnog materijala.

Jedan deo poljoprivrednih proizvo-

đača svake godine uklanja površinski deo zemljišta debljine od pet do 10 cm i dodaje novi sloj zemljišta. Ovo je veoma skup postupak. Kod proizvodnje povrća u plastenicima potrebno je poštovati plodored, kako ne bi došlo do nagomilavanja štetočina i prouzrokovala oboljenja. Zbog toga se može iskoristiti pažljivo

planiranje rotacije useva u nekoliko plastenika, što zavisi od broja plastenika.

Zemljište se može dezinfikovati zalivanjem vrelom vodom, pomoću sunčeve svetlosti ili dejstvom pare. Kod sterilizacije parom zemljište se zagreva tokom pola sata na temperaturu od 70°C. Polietilenskim folijama se pre-

kriva, one upijaju sunčevu svetlost i zagrevaju zemljište.

Posle urađene dezinfekcije vrši se priprema zemljišta i plastenika za narednu sezonu. Kod pripreme zemljišta prvo se vrši osnovno đubrenje organskim i mineralnim đubrivima ili njihovom kombinacijom. Količinu đubriva treba prilagoditi prethodno urađenoj

analizi zemljišta i zahtevima buduće kulture. Posle osnovnog đubrenja vrši se osnovna i dodatna obrada.

Osnovna obrada podrazumeva zaoravanje đubriva, a dodatna stvaranje sitnog i rastresitog sloja zemljišta. Osnovna i dodatna obrada mogu se uraditi zajedno kao jedna operacija (freziranje na dubinu od 15 do 20

cm) ako buduća kultura ima plitak koren i ne zahteva duboku obradu (mladi luk, salata, španać itd.). Sve dalje operacije (bankovi, sistem za navodnjavanje, malč folije i dr.) zavise od planirane kulture.

PSSS Sombor

Dipl. inženjer Mirjana Zorić
psssombor.zoric@gmail.com

Panta klas

Panta klas DOO
Ulica BB, 12370
Aleksandrovac Požarevački
Andreja Vujčić
064/4528746
pantaklas@gmail.com

**Otkup
poljoprivrednih
sirovina**

NEGA ZASADA MALINE NAKON BERBE

Jednoroda malina je voćna vrsta čiji nazemni deo (stablo, izdanak, letorast, rodno stablo) živi 18 meseci, a njen životni vek može biti 20 godina pa i više.

Od uloženog truda u zasadu posle izvršene berbe zavisi kakav rod možemo očekivati naredne godine i koliko ćemo proizući životni vek zasadu uopšte.

Nega zasada maline posle berbe podrazumeva:

- rezidba izdanaka (rodnih stabala) koji su doneli rod ove godine
- uklanjanje orezanih izdanaka
- rezidba i proređivanje ostavljenih izdanaka za rod naredne godine
- vezivanje ostavljenih letorasta (špaliranje) od direkta do direkta
- zaštita zasada od biljnih bolesti, štetočina i korova
- otpuštanje izdanaka i priprema za prezimljavanje
- eventualno navodnjavanje

Sve ove mere treba izvesti blagovremeno, kvalitetno i savesno sa pažnjom dobrog domaćina. Stabla koja su donela rod i berba završena treba odmah orezati makazama do zemlje. U isto vreme može se vršiti rezidba i viška novih letorasta nedovoljno odraslih da ne crpe vodu i hranu iz zemljišta jer oni neće dostići nivo gornje žice i neće biti vezani. Ako imamo preraslih letorasta, a dobar izbor srednje razvijenih, treba i te prerasle orezati, jer su oni rasli u zaseni i ne-

maju dobar raspored rodnih pupoljaka. Orezuju se i svi slomljeni i oboleli letorasti. Ostaviti oko 10 normalno razvijenih letorasta na 1m dužni reda. Orezana stabla i letorasti ostaju da se ne izvlače iz reda narednih 10 do 15 dana i da čine zasenu mladim letorastima da ne budu oštećeni od prejakog osunčavanja. Odmah posle rezidbe nova i stara stabla treba da budu tretirana odgovarajućim hemijskim sredstvima po preporuci službe za zaštitu bilja bar 2 puta do završetka vegetacije. Vreme izvođenja i broj tretiranja zavise od zdravstvenog stanja malinjaka.

Podizanje -špaliranje, novih letorasta vrši se PVC vezivom od direkta do direkta sa obe strane, a cilj je da se oni bolje oprskani (zaštićeni) i da budu dobro osunčani radi formiranja većeg broja cvetnih pupoljaka. Ako vezivo već postoji od podvezivanja rodnih grana onda je dovoljno samo mlade letoraste provući i usmeriti u vertikalni položaj. U slučaju veće zakorovljenosti

poželjno je da se međured iztrimeriše ili iztarupira kako bi se smanjio potencijal zakorovljenosti za sledeću godinu. Ako su novi letorasti ostali vrlo niski neophodno je vršiti dodatno navodnjavanje i dubrenje fertirigacijom. Ovde se takođe mora biti oprezno i ne dozvoliti da prekomernim navodnjavanjem i dubrenjem mladi letorasti zazime nezdrvenjeni i da izmrznu. Optimalno vreme za navodnjavanje je polovina avgusta, sve posle ovoga roka predstavlja rizik. Unošenje stajnjaka u rodni zasad maline može se vršiti ali pri kraju vegetacije tako da i rano unešeni stajnjak ne učini produžetak vegetacije i doprinese izmrzavanju izdanaka za iduću godinu. Poslednji rad u malinjaku tekuće godine je oslobađanje podignutih letorasta koji su već dostigli potrebnu visinu (30cm preko gornje žice) njihovo idvajanje od žice i blago povijanje u međured da se obezbedi dobro prezimljavanje.

PSSS Loznica

Dipl. inženjer, Veljko Stepanović
veljkostepanovic@gmail.com

Agroiženjering d.o.o.

- ❖ TRGOVINA I OTKUP MERKANTILNE ROBE (kukuruz, pšenica, soja, suncokret)
- ❖ TRGOVINA REPROMATERIJALIMA (veštačka đubriva i semena)
- ❖ TRGOVINA MLINSKIM PROIZVODIMA (stočno brašno i brašno)

AGROIŽENJERING d.o.o.
VI Ličke divizije br 10, 21460 Vrbas,
tel/fax: 021 701 779, mob.: 063 724 6907
direktor Vasilj Bjeletić, E-mail: agroiženjering@gmail.com

Preduzeće AGROIŽENJERING D.O.O Vrbas, osnovano je 2007. godine. Naše poslovanje baziramo na trgovini žitarica, uljarica, mlinskih proizvoda, sojine i suncokretove sačme. Trgujemo na domaćem i inostranom tržištu.

AGROMERCATOR DOO

DR JANKA GOMBARA 54, KISAČ
+381 (0)21 827 838; +381 (0)21 828 609
agromercator@gmail.com
www.agromercator-kisac.com

- ❖ *otkup poljoprivrednih proizvoda*
- ❖ *izvoz poljoprivrednih proizvoda*
- ❖ *poljoprivredna apoteka*
- ❖ *trgovina:*
  - sredstvima za zaštitu bilja
  - veštačkim đubrivima
  - semenskom robom
- ❖ *kompletna rešenja za proizvodnju agropeleta*
  - linije za proizvodnju agropeleta
  - poluautomatske i automatske pakerice
  - rotacione sušare za piljevinu

Vojvode Mišića 133, Banatski Karlovac
Mob.: 063/369-411; 063/369-196;
063/811-1054
e-mail: office@fitolekdoo.com
www.fitolekdoo.com

Trgovina (Trade)
- Poljoprivrednim proizvodima (Agricultural products)
- Repromaterijalom za poljoprivredu (Raw materials for agriculture)
Skladištenje poljoprivrednih proizvoda (Storage of agricultural products)

D.O.O. Fitolek

МЛИН СОКОМ

ВРБОВАЦ

ПРОИЗВОДЊА И ПРОДАЈА
БРАШНА Т-500 И Т-400
СА ПОДРУЧЈА ЕКОЛОШКЕ
ОПШТИНЕ СОКОБАЊА

ВРБОВАЦ, СОКОБАЊА
Тел. 018/48-38-325,
063/40-98-94

АГРО М

СОКОБАЊА

- ПРОДАЈА СТОЧНЕ ХРАНЕ
- СЕМЕНСКА РОБА
- ВЕШТАЧКО ЂУБРИВО
- АЛАТ И ОПРЕМА ЗА ПОЉОПРИВРЕДУ
- ОПРЕМА ЗА ПЧЕЛАРСТВО

Алексе Маркишића 86,
18230 СОКОБАЊА
Тел. 018/48-38-325
018/833-706
Моб. 063/40-98-94

www.soko-m.co.rs
info@soko-m.co.rs

Сокобања
СОКОМ
Бензинска пумпа
Тел. 018/830-020

KOMPANIJA „RAPIĆ“ POSTAJE SVE ZNAČAJNIJI DISTRIBUTER POLJOPRIVREDNE MEHANIZACIJE

Kompanija „Rapić“ d.o.o. iz Gradiške najveći je proizvođač gotove stočne hrane za sve vrste i kategorije domaćih životinja u Bosni i Hercegovini. Istovre-

meno, pomenuta kompanija odnedavno je veoma intenzivno započela sa aktivnostima uvoza i distribucije savremene poljoprivredne mehanizacije.

„Oduvijek smo naše poslovanje i uopšte djelovanje u domaćem agrarnom sektoru posmatrali kao svojevrsni servis, onaj koji farmerima obezbeđuje najkvalitetniju Farmofit stočnu hranu, repromaterijal za sjetvu, mineralna đubriva i sve druge inpute i opremu, koji su im potrebni na bi na vrijeme i kvalitetno organizovali vlastite aktivnosti na gazdinstvima“, navodi Petar Ninić, Marketing menadžer u „Rapić“ d.o.o.

Ninić dodaje kako su, vođeni pomenutim strateškim ciljevima i vizijom kompanije, odlučili da veoma ozbiljno zakorače i na tržište poljoprivredne mehanizacije. S tim u vezi, identifikovani su relevantni proizvođači, odnosno brendovi poljoprivredne mehanizacije, sa kojima je uspostavljen kontakt, te u konačnici i saradnja.

„U pitanju su renomirani brendovi traktorskih prikolica, zatim rasipača mineralnih đubriva, kao i silo miks prikolica, za pripremu i serviranje potpunih

obroka u govedarstvu“, ističe Ninić.

Tako je kompanija „Rapić“ postala ekskluzivni zastupnik i distributer brenda traktorskih prikolica „Caselli“ za cjelokupno tržište BiH. U pitanju su prikolice izuzetnog kvaliteta, koje su na evropskom tržištu poznate po jakim konstrukcijama, kamionskim šasijama, kao i po velikom broju modela, različitih namjena i zapremine. Nadalje, rasipači mineralnih đubriva „Karentek“ postaju sve traženija oprema na tržištu, prije svega zbog više modela, ali i zbog unapređenih sistema rada, za razliku od uobičajenih rasipača. Na kraju, posebno je potrebno naglasiti silo miks prikolice brenda „ArtCo“, koje se proizvode po standardnoj, vertikalnoj metodologiji, ali i kao horizontalne mikserice, koje do sada skoro pa i nisu bile dostupne na bh tržištu.

„U perspektivi, uz širenje i razvoj naše osnovne djelatnosti, planiramo i obogaćivanje ponude mehanizacije, uz stalno vođenje računa da nabavljamo onu opremu, koja je dokazano superiorna u proizvodnji i koja u svakom pogledu doprinosi intenziviranju proizvodnje naših partnera“, zaključuje Petar Ninić, Marketing menadžer u „Rapić“ d.o.o.

Rapić d.o.o.
+38751860213
info@rapic.ba
www.rapic.ba

ArtCo mikseri

Caselli prikolice

Karentek rasipač

RAPIĆ

PROIZVODNJA • VELEPRODAJA • MALOPRODAJA

farmofit

Revita Farms

ZP Hibridi

PETROKEMIJA
KUTINA

AXKEREAL

Jednostavna formula uspješnih farmera.
VIŠE OD 30 GODINA.

farmofit.ba

STAMENKOVIĆ

Proizvodno trgovinsko
i uslužno preduzeće

Somborski put bb,
25250 Odžaci

Tel: 025/5744-901;

Fax: 025/5744-801

E-mail: ptu.stamenkovicodzaci@gmail.com

www.stamenkovic.rs

STOVARIŠTE GRAĐEVINSKOG MATERIJALA
PROIZVODNJA KARTONSKE AMBALAŽE

NEGA OVACA

Jako je važno da se svaka ovca ojagnji u svom boksu, jer inficirane ovce preko posteljice i lohija izbacuju veliki broj klica, pa se u boksu ojagnjenih ovaca mogu inficirati i jagnjad zdravih ovaca.

Sjagnjene ovce ekstenzivnog i poluintenzivnog ovčarenja se stave u boks za jagnjenja. Pre ulaska u boks prljavi delovi vune oko polnog organa, korena repa i vimena se šišaju. Kod intenzivnog ovčarenja svaka ovca ima svoj boks, u koji ovce ulaze na 3-5 dana pre jagnjenja, a posle 24 sata po jagnjenju odvijaju se u staju za ovce. Na 1-2 dana pre jagnjenja ovcama se smanji obrok za polovinu. Boksovi se, pre ulaska ovaca, operu i dezinfikuju. Ovcama pre samog porođaja oprati polni organ, koren repa i vime sa sisama rastvorom cetavlon (cetavlon) i obrisati papirnim ubrusom. Odeljenje za jagnjenje zimi treba zagrevati.

Ovce se dosta brzo jagnje i izbacuju posteljicu. Posle pucanja vodenjaka ojagnje se za 30-40 minuta, a posteljica se izbacuje za 1-2 sata po jagnjenju. Ako se ove radnje ne obavljaju kako je izneto, onda treba tražiti veterinarsku pomoć. Na velikim farmama i tehničar može da se obučuje za pružanje pomoći pri jagnjenju.

Pupkovina se obično sama otkine, ali ako nije prekinuta, onda se preseca sterilnim makazama i podvezuje na 10 centimetara od pupka. Preostala pupkovina se dezinfikuje sa tinktura (tinctura) jodi i zapraši jodoformom ili rivanol (rivanol) praškom za po-

sipanje rana. Ovo je naročito važno da ne dođe do infekcije pupka, odnosno do septikemije i pijemije.

Jako je važno da se svaka ovca ojagnji u svom boksu, jer inficirane ovce preko posteljice i lohija izbacuju veliki broj klica, pa se u boksu ojagnjenih ovaca mogu inficirati i jagnjad zdravih ovaca. 12 Involucija materice traje 15-21 dan, Posle porođaja operu se polni organ, vime, sise, koren repa i unutrašnje strane buta rastvorom cetavlon (cetavlon) (1:20) ili cetapoda (cetapod) i posuše papirnim ubrusom. Prostirka na kojoj se ovce ojagnje i posteljica se neškodljivo uklone, a pod opere i dezinfikuje uz postavljanje druge prostirke (čiste i suve).

Posle odmora ovce i jagnjeta, jagnje treba podojiti, ali pre samog dojenja treba izmisti par mlazeva mleka u poseban sud. Kada se ovca dobro odmori, treba joj dati mlaku vodu i kvalitetno seno (1-3 dana). Posle sisanja vime se dobro izmuže, da u njemu ne ostane mleko. Ovce se drže u boksu zajedno sa jagnjetom. Kod intenzivnog ovčarenja jagnje

se drži sa ovcom samo 24 sata, a kod ekstenzivnog i poluintenzivnog ovčarenja samo prvih 5 dana.

Jagnjadima posle sisanja ili najkasnije posle tri dana treba dati duphafal (duphafal) i mjofer (myofer).

Za vreme jagnjenja više uginjavaju blizanci, trojke i četvorke, pa zbog toga treba dobro hraniti sjagnjene ovce i posle jagnjenja. Ovakva jagnjad moraju biti u toploj prosotoriji i sa određenom relativnom vlažnošću vazduha (o čemu je bilo reči ranije). Treba im pomagati kod sisanja. Jagnjad uginjavaju najviše prvih 10 dana života, a kasnije manje. Tako je N. Mitić ustanovio da prvih 10 dana života uginje 4,39% jagnjadi cigaje rase, a kasnije samo 0,51% ojagnjene jagnjadi.

Jagnjad ovaca slabo hranjenih za vreme gravidnosti su slaba, neotporna, nemaju dovoljno glikogena u jetri, pa takva jagnjad i slabo sisaju.

PSSS Vranje

Dipl. inženjer, Ivica Tomić
icatom973@gmail.com

- PROIZVODNJA STOČNE HRANE I PREMIXA
- PRODAJA STOČNE HRANE, PREMIXA I SPECIJALITETA (DODATAKA STOČNOJ HRANI)
- VELEPRODAJA VETERINARSKIH LEKOVA
- VETERINARSKE USLUGE I BIOHEMIJSKE ANALIZE ZA SVE VRSTE ŽIVOTINJA
- PROIZVODNJA AGRO PELETA ZA EKOLOŠKO GREJANJE OD BIOMASE

VS-ZOO-LEK

Mike Vitomirovića bb • 15350 Bogatić
vszoolek@gmail.com • viktasca@gmail.com • www.vszoolek.com
tel./fax.: 015/7786451 • tel./fax.: 015/7786232

Trgovinska radnja
KUĆA NAVODŃAVANJA
Тараса Шевченка 39а, Сремска Митровица

Телефони: +381 (0) 69 656246, +381 (0) 22 615 025
Тараса Шевченка 39А, 22000 Сремска Митровица, Србија
www.kucanavodnjavanje.com

Наша основна делатност је пројектовање, испорука и монтажа СОЛАРНИХ система за наводњавање ратарских, воћарских и повртарских култура. При томе користимо опрему познатих светских произвођача из Шпаније, Италије, Израела, Грчке.

Радимо по принципу "КЉУЧ У РУКЕ", а то подразумева:

- израду пројекта,
- постављање система за наводњавање,
- пуштање у рад уз гаранцију и
- обуку купца у руковању опремом.

REMONT STADA SVINJA

Remont stada krmača je ključna strategija za održavanje visoke produktivnosti i profitabilnosti farme svinja.

Remont stada predstavlja jednu od najvažnijih aktivnosti na farmi svinja koja direktno utiče na produktivnost i profitabilnost proizvodnje. U pitanju je proces redovne zamene starijih i manje produktivnih krmača sa novim, mladim grlima, kako bi se osigurao kontinuirani prinos i održao visok nivo proizvodnje.

ZAŠTO JE REMONT STADA VAŽAN?

Krmače su osnova svake svinjske farme, jer od njihovog zdravlja, plodnosti i produktivnosti zavisi ukupna proizvodnja prasića. Tokom vremena, reproduktivne sposobnosti krmača se smanjuju, što dovodi do manjeg broja prasića po leglu, dužeg perioda oporavka između legala i opšteg pada zdravstvenog stanja životinje. Ukoliko se ne sprovodi remont, farma može postati neprofitabilna zbog smanjene proizvodnje.

KADA I KAKO SPROVESTI REMONT?

Remont stada se obično sprovodi na godišnjem nivou, i to u nekoliko faza:

1. **Identifikacija krmača za remont:** Na

osnovu analize podataka o svakoj krmači, kao što su broj prasića po leglu, broj legala, zdravstveno stanje i starost, identifikuju se krmače koje treba zameniti. Uobičajeno je da se krmače remonte nakon 5-7 legala, ali ovaj broj može varirati u zavisnosti od genetike i uslova držanja.

2. **Odabir zamenskih grla:** Za zamenu starijih krmača, biraju se najbolje prasilice iz sopstvene proizvodnje ili se nabavljaju nova grla od proverenih dobavljača. Važno je da nova grla budu visokog genetskog potencijala, otporna na bolesti i dobro adaptirana na uslove na farmi.

3. **Priprema i adaptacija zamenskih grla:** Mlade krmače se postepeno uvođe u proizvodni ciklus. One prolaze kroz fazu adaptacije koja uključuje kontrolu zdravlja, postepeno prilagođavanje ishrane i uslova držanja. Ova faza je ključna za obezbeđivanje dobrog starta i kasnije visoke produktivnosti.

4. **Praćenje i evaluacija:** Nakon sprovedenog remonta, važno je redovno pratiti učinak novih krmača kako bi se osiguralo da zadovoljavaju očekivanja. Praćenje uključuje analizu parametara

kao što su plodnost, broj prasića po leglu i stopa preživljavanja prasića.

KORISTI OD REDOVNOG REMONTA

Redovan remont stada donosi brojne koristi, uključujući:

- **Povećanje produktivnosti:** Mlade i zdrave krmače daju više prasića po leglu i imaju kraće periode oporavka između legala, što povećava ukupnu proizvodnju.

- **Bolje zdravlje stada:** Redovna zamena starijih krmača smanjuje rizik od pojave bolesti, jer starije životinje imaju slabiji imuni sistem.

- **Poboljšanje genetike:** Zamena krmača omogućava uvođenje novih genetskih linija koje su bolje prilagođene na specifične uslove na farmi i imaju veći potencijal za proizvodnju.

Remont stada krmača je ključna strategija za održavanje visoke produktivnosti i profitabilnosti farme svinja. Redovnim planiranjem i sprovođenjem remonta, farmeri mogu osigurati stabilnu i održivu proizvodnju, što je od suštinskog značaja u današnjem kompetitivnom tržištu svinjarstva.

PSSS Sombor

Dipl. inženjer, Zvonko Džeba
psssombor.dzeba@gmail.com

TOMSIN

**VAŠ
POUZDAN
PARTNER**

VELEPRODAJA I MALOPRODAJA
SREDSTVA ZA ZAŠTITU BILJA
SEMENSKA ROBA
VEŠTAČKA ĐUBRIVA
STOČNA HRANA
GARDEN PROGRAM

OTKUP I PRODAJA
SVIH VRSTA ŽITARICA

Pasterova 12, 15000 Šabac
Tel. 015/390-557
www.tomsin.rs

Sremska polja

- OTKUP I SKLADIŠTENJE POLJOPRIVREDNIH PROIZVODA
- UGOVARANJE POLJOPRIVREDNE PROIZVODNJE
- TRGOVINA POLJOPRIVREDNIH PROIZVODA NA VELIKO I NA MALO
- PRODAJA ZAŠTITNIH SREDSTAVA, MINERALNOG ĐUBRIVA I SEMENSKE ROBE
- PRERADA SOJE

SREMSKA POLJA O.Z.Z.
VOJVODE PUTNIKA 75 A, 22406 IRIG
022/461-218 022/660-272
e-mail: protonns@gmail.com

STEVANOVIĆ
RDM GROUP doo

**PROIZVODNJA, TRGOVINA,
UGOVARANJE, SKLADIŠTENJE
ŽITARICA I ULJARICA**

26222 BAVANIŠTE
mob. tel.: 062/377-733; 063/242-815
e-mail: srdmgroup@gmail.com

NS CENTAR - SISTEM 021 DOO

- otkup i promet svim vrstama žitarica
- trgovina repromaterijalom za poljoprivredu
- trgovina komponentama za stočnu hranu i mlinskim proizvodima

Direktor: Davor Kordić
Tel: +381 60 078 8972
E-mail: ns.centarns@gmail.com

PIB: 112012500
Matični broj: 201589616
Banka Intesa 160-6000001492515-24

ŽIVINARSKE MINI FARMNE

Kapaciteti za tov pilića na mini farmama su obično manji i kreću se od nekoliko stotina, pa do 5 i više hiljada komada.

Radi veće proizvodnje i ponude na tržištu, kao i bržeg obrta u stočarstvu, mnogi individualni proizvođači se odlučuju za porodični biznis, otvarajući mini živinarske farme. Mini farme su namenjene ili za tov, ili za proizvodnju konzumnih jaja.

Materijal za izgradnju farmi za tov, u principu su isti kao materijali za izgradnju velikih objekata. Neki proizvođači kao izbor materijala, koriste uglavnom materijale koji se nalaze na licu mesta (na dohvata ruke), uz dodatak drugih potrebnih za gradnju.

Prilikom gradnje od velikog značaja je pravilno izgraditi objekat, pri tom treba voditi računa da se ispoštuju svi zahtevi termoizolacije, ventilacije, osvetljenja pa i sam izgled manipulativnog dela objekta. Za zidove se koristi cigla obložena stiroporom sa spoljašnje strane, ili što je daleko bolje, sendvič paneli koji već u sebi imaju termoizolacioni materijal. Krovovi mogu da prate zidove, pa tako mogu biti napravljeni od različitih građevinskih materijala, pogodnih za ovaj vid proizvodnje.

Ono što je najvažnije, a tiče se unutrašnjosti objekta je ventilacija, osvetleje, klima, izbor hranilica kao i pojilica.

Za zagrevanje objekta se koriste gre-

jalice na plin ili se izgrađuje posebno mesto gde će se ložiti peći na čvrsto gorivo i sistemom kanala ubacivati topao vazduh u objekat.

Ventilacija podrazumeva izmenu vazduha u objektu. Najčešće za ovo se koriste klasični ventilatori i ventilacioni kanali za dovod svežeg vazduha. Osvetljenje objekta namenjenih za tov iziskuju nešto manje svetlosti. Površina prozora treba da bude relativno mala u odnosu na površinu poda i iznosi ispod 10%. Pored prozora mora postojati i veštačko osvetljenje. Kao oprema za hranjenje, koriste se automatski plastični cevasti transporteri sa visećim plastičnim automatskim hranilicama, dok se za napaja-

nje upotrebljavaju viseće plastične automatske pojilice. Za smeštaj hrane potrebno je imati poseban skladištni prostor, a najbolji izbor je silos.

Kapaciteti za tov pilića na mini farmama, su obično manji i kreću se od nekoliko stotina, pa do 5 i više hiljada komada. Površina objekata za tov pilića od 5.000 komada se kreće oko 320 m², za čega je potrebno izgraditi objekat dužine 32 m, širine 10 m, i visine 2,2 m. Uzimajući u obzir da na 1 m² podne površine, ide oko 17,5 pilića sa planskim mortalitetom oko 4%, kao i manipulativni prostor.

PSSS Sombor

Dipl. inženjer, Zoran Stojić
psssombor.stojic@gmail.com

SALAŠ 101 B 21233 ČENEJ
TEL: +381 21 21 000 86, +381 21 21 000 87, +381 21 21 000 88
+381 21 714 036, +381 21 714 640, +381 21 714 700
mail: office@tenen.rs • www.tenen.rs • FB: tenendoo

OTKUPNO MESTO KISAČ
OTKUPNO MESTO KOVILJ

IBEKA PANTO

- FABRIKA HRANE ZA ŽIVOTINJE • KOMPONENTE ZA STOČNU HRANU
- PROIZVODNJA SOJINE POGAČE I SOJINOG SIROVOG ULJA
- PROIZVODNJA SOJINOG GRIZA • OTKUP POLJOPRIVREDNIH PROIZVODA
- PROIZVODNJA PREMIKSA • VEŠTAČKA ĐUBRIVA
- PROIZVODNJA I PRODAJA UTOVLJENIH BROJLERA
- PROIZVODNJA KONZUMNIH JAJA

21470 Bački Petrovac, Lenjinova 35
Tel.: 021/ 781 040, 781 041; Fax: 782 300

UGOVARANJE POLJOPRIVREDNE PROIZVODNJE
OTKUP, PRODAJA I LAGEROVANJE POLJOPRIVREDNIH PROIZVODA
USLUŽNO SUŠENJE ŽITARICA
PRODAJA ZAŠTITNIH SREDSTAVA, VEŠTAČKIH ĐUBRIVA I SEMENSKE ROBE
IZVOZ POLJOPRIVREDNIH PROIZVODA

Osnovna delatnost je poljoprivredna proizvodnja, trgovina hemijskim sredstvima za zaštitu bilja, semenskom robom i ostalim repromaterijalom za poljoprivredu, stočnom hranom i drugom robom namenjenom individualnom poljoprivrednom proizvođaču. Tehnički i tehnološki je osposobljena za sopstvenu proizvodnju ratarskih i povrtarskih kultura i industrijskog bilja. Bavi se i izvozom žitancu i uljanca. Uspešno se bavi i kooperacijom - organizovanjem proizvodnje i otkupom ratarskih kultura. Posедуje skladišne kapacitete za više od 30.000 t žitarica i uljarica u silosima tako i podnom skladištu. Od 2004. godine AgroHemika je i ovlašćeni distributer Gebi koncentrata. Preduzeće poseduje 14 prodavnica stočne hrane, i jedna je od članica Asocijacije primarne poljoprivredne proizvodnje Vojvodina Agrar d.o.o. Bečej.

ПМ «ПАНМАРКЕТИНГ»
ПРЕДУЗЕЋЕ ЗА ТРГОВИНУ ДОО

Трговина на велико и мало вештачким
ђубривима, семенском робом и
меркантилом

26000 Pančevo, Zmaj Jovina 2/3 - Tržni centar
Tel. 013/302-555, 013/345-653
Fax: 013/343-752
panmarketing@yahoo.com

KOJIM PUTEM DO DIVERZIFIKACIJE POLJOPRIVREDNE PROIZVODNJE

Mala i srednja poljoprivredna gazdinstva sve češće su suočena sa problemom nerentabilnosti. Diverzifikacija poljoprivredne proizvodnje je jedno od mogućih rešenja za ovakvu situaciju.

Diverzifikacija podrazumeva promenu u poslovanju, povećanje asortimenta u ponudi, uključivanje novih proizvoda i usluga koji se razlikuju od dosadašnjih, sa ciljem da se smanji rizik poslovanja na gazdinstvu i na taj način obezbedi veći prihod na poljoprivrednom gazdinstvu. Primeri diverzifikacije prihoda na gazdinstvu su: seoski turizam, prelazak na organsku proizvodnju, prerada i pakovanje mlečnih proizvoda na gazdinstvu, prerada, sušenje kao i pakovanje voća i povrća.

Mala i srednja poljoprivredna gazdinstva sve češće su suočena sa problemom nerentabilnosti, pre svega zbog nemogućnosti razvoja specijalizovane poljoprivredne proizvodnje, pa se iz tih razloga veoma često suočavaju sa velikim problemima na tržištu, odnosno teško pronalaze svoje mesto u velikoj konkurenciji. Diverzifikacija poljoprivredne proizvodnje je jedno od mogućih rešenja za ovakvu situaciju.

Primer diverzifikacije u okviru povrtarske proizvodnje, odnosi se pre svega na spremanje zimnice kao i ostale načine prerade povrća na tradicionalan način (ajvar, kiseo kupus...). U okviru

voćarske proizvodnje, diverzifikacija se odnosi na sušenje i preradu voća (slatko, džem, rakija...), a u stočarskoj proizvodnji odnosi se na preradu mleka (kiselom mleko, razne vrste sireva...). Ovim načinom proizvodnje rešili bi se problemi otkupa povrća, voća i mleka, a istovremeno povećali bi prihod kako po kilogramu povrća, voća, tako i po litri proizvedenog mleka. Osim toga prerada i prodaja pomentih proizvoda iziskuje veće angažovanje radne snage, što daje mogućnost zapošljavanja mlađih članova domaćinstva i na taj način mladima se pruža mogućnost ostanka kao i opstanka na selu. S obzirom na to da je potražnja za tradicionalnim poljoprivrednim proizvodima u stalnom porastu, to znači da porodična poljoprivredna gazdinstva umesto kvantiteta treba da podižu i kvalitet kao i raznovrsnost proizvoda i asortimana usluga.

Razvojem seoskog turizma osim povećanja prihoda same poljoprivredne proizvodnje, povećava se proizvodnja tradicionalnih proizvoda, stvara se potreba za očuvanjem i uređenjem seoskih kuća, vodenica, očuvanjem starih zanata kao i opšte kulture i tradicije

sela. Potencijali za razvoj seoskog ili ruralnog turizma u Srbiji su veliki, a ovakva vrsta turizma podrazumeva skup aktivnosti, usluga i dodatih sadržaja ruralnog stanovništva na porodičnom gazdinstvu u cilju privlačenja turista i stvaranja dodatnog prihoda. Seoski turizam dotiče dve važne privredne grane, poljoprivredu i turizam, gde se kombinovanjem različitih aktivnosti, a u cilju zadovoljenja potreba turista, formira specifičan oblik turističkog proizvoda. Za seoski turizam važna je tradicija, kulturne vrednosti, odnos prema prirodi, specifičnosti određenog područja, istorija, ali ključni nosilac je čovek odnosno domaćin, domaćica. Pri tome seoski turizam je značajan u aktivaciji i održivom razvoju ruralnih područja jer pomaže očuvanju lokalnog identiteta, tradicije i običaja, podstiče autohtonu, tradicionalnu i ekološku proizvodnju i pomaže razvoju ruralnih krajeva na osnovu održivog razvoja.

PSSS Kuršumlija

Inž. spec. strukovnih studija za zaštitu bilja,

Tanja Davidović

davidovictanja3@gmail.com

MOJE BRAŠNO

MB Komerc Ruma

- Mlin Batajnica -

Vojvode Nikole Stanjevića 27

Telefon +381 11 7870 064

Mobilni +381 63 595 577

www.mbkomerc.com

ZNAČAJ PRAVILNOG SKLADIŠTENJA ŽITARICA

Neadekvatna higijena i uslovi čuvanja u skladištima doprinose prenamnožavanju štetočina i pojavi bolesti

Skladištenje žitarica zahteva posebnu pažnju i ako se tom poslu pristupi kvalitetno i na vreme neće biti problema da se sačuva žito tokom perioda čuvanja. Pre skladištenja žitarica može se sprovesti zaštita praznih skladišta i zrna od štetnih insekata, nekoliko vrsta grinja, glodara i ptica. Najmanja pojava štetočina za kratko vreme može dovesti do jakog napada. Zbog toga je potreban redovan obilazak i kontrola skladišta (jednom mesečno) kako bi se na vreme primenile mere zaštite. Prilikom pregleda skladišta, magacina, koševa za kukuruz potrebno je

vršiti sistematsku kontrolu skrivenih tamnih mesta gde se nalaze insekti (tavanice, uglovi, oko stubova, oko električnih instalacija, uglovi oko prozora, vodovodne cevi u skladištu, uređaji i mašine, ventilacioni otvori...). Postavljanje feromonskih klopki za pojedine štetočine može biti signal o prisustvu štetočina, a lovljenjem se smanjuje i brojnost štetočina ukoliko su prisutne. Štetočine mogu dospeti u skladišta kretanjem i letom ili unošenjem proizvodima, transportnim sredstvima, a veoma često izvor štetočina je zaostala količina žitarica i neočišćeno skladište. Postavljanjem

mreže na prozorima i drugim otvorima otežava se ili potpuno onemogućava ulazak štetočina u skladište spolja.

Najznačajnije štetočine uskladištenih proizvoda su: **žitni**

žizak (*Sytophilus granarius*),

kukuruzni žizak (*Sytophilus zeamays*),

žitni moljac (*Sitotriga cerealella*),

mali brašnar (*Tribolium confuzum*),

brašneni moljac (*Plodia interpunctella*), **brašneni moljac** (*Anagasta kuehniella*),

pasuljev žizak (*Acanthoscelides obtectus*), **ambarev moljac** (*Tinea granella*)... Skladišta

poljoprivrednih proizvoda privlače ove štetočine, a neadekvatna higijena i uslovi čuvanja doprinose prenamnožavanju štetočina i pojavi bolesti. Zbog toga je pre unošenja proizvoda neophodno izvršiti dezinfekciju i dezinskciju skladišta. Može se tretirati prazno skladište, a može

i roba koja se nalazi u njemu. Skladište treba detaljno očistiti od ostataka proizvoda, prašine, paučine, iz pukotina na zidovima ili podu. Sve pukotine i udubljenja na zidovima, tavanici, podu treba zatvoriti, u tim pukotinama mogu ostati štetočine

Miš

Brašneni moljac

i izvršiti zarazu novih proizvoda. Nakon toga se obavlja higijensko krečenje tavanice i zidova.

Za tretiranje praznih skladišta mogu se primeniti hemijske mere primenom insekticida (Etiol tečni, Difos E-50, Actellic EC 50... Voditi računa o preparatu koji se primenjuje i poštovati preporuke proizvođača o pravilnoj primeni. Prilikom obavljanja tretiranja potrebno je da proizvođač koji obavlja tretiranje obavezno koristi zaštitna sredstva, zaštitno odelo, rukavice, obuću, masku zbog velike otrovnosti ovih preparata. Preparat se ne sme primenjivati u skladištima brašnaste robe i uljarica. Može se koristiti za tretiranje zrna žita i kukuruza samo u silosima koji su snabdeveni dozatorima za jednako nanošenje preparata na zrno. Etiol tečni za suzbijanje vrsta Coleoptera i Lepidoptera u praznim skladištima

koristi se u koncentraciji 0,2%-0,3% (20-30 ml u 10 l vode, uz utrošak 7-8 l pripremljene emulzije na 100 m2 prostora). Prilikom unošenja poljoprivrednih proizvoda treba voditi računa da proizvod nije već zaražen insektima. Nakon skladištenja poljoprivrednih proizvoda nastaviti sa održavanjem higijene u skladištima i redovno ih provetravati jer osnovno je da poljoprivredni proizvodi u skladištu budu suvi i hladni. Obavezno, prostor dezinfekovati dve do tri nedelje pre unošenja novog proizvoda.

Poslove dezinfekcije, dezinskcije i deratizacije mogu obavljati pravna lica i preduzetnici koji ispunjavaju uslove prema Pravilniku o uslovima za obavljanje poslova dezinfekcije, dezinskcije i deratizacije u oblasti zaštite bilja i biljnih proizvoda. U ovako pripremljeno skladište unose se samo

zdravi proizvodi koji nisu zaraženi i koji imaju manji % vlage (ispod 12%). Manji procenat vlage onemogućava razmnožavanje i razviće većine štetočina u skladištu. Proizvodi koji su zaraženi ne smeju se unositi u skladište da ne bi došlo do njihovog širenja na nezaražene proizvode. Posebnu grupu štetočina u skladištima čine glodari, dve vrste pacova i kućni miš. Svaki pacov pojede godišnje oko 20 kg zrna, a deset puta toliko učini nepodesnim za ishranu ljudi. Posebno veliku štetu prouzrokuju u magacinima brašna.

PSSS Novi Pazar
Dipl. Inženjer, Svetlana Šučević
svetlana.psssnp@gmail.com

Žitni moljac

KAKO DO RAŽENOG HLEBA

Raž je posle pšenice najvažnije hlebno žito. Koristi se za proizvodnju raženog hleba poznat po bogatom ukusu i hranljivim svojstvima.

Često je danas pitanje mnogih proizvođača, pa i potrošača, otkud raženog hleba na tržištu kada je proizvodnja raži iz godine u godinu sve manja. Pitanje je i zbog čega je to tako. Prinosi raži su značajno niži od prinosa pšenice, posebno što su danas na tržištu u velikom procentu zastupljene visokoprosodne sorte pšenice slabijeg kvaliteta, a cilj svake proizvodnje naravno je viši prinos, prihod i zarada. Cena proizvoda zrna pa i samog brašna od raži, neuporedivo je neisplativa za proizvodnju u odnosu na pšenicu. Kako motivisati proizvođača hlebnog žita da proizvodi visoko kvalitetne sorte pšenice i da poseje veće površine pod raži?

Raž potiče od biljke *Secale Montanum* koja je postojala još u bronzanom dobu. Zrno se koristi za proizvodnju raženog hleba koji ima specifična organoleptična svojstva. Kao dodatak kukuruznom i pšeničnom brašnu koristi se za pripremu različitih vrsta hleba. Brašno raženog zrna siromašno je glutenom, zbog čega je slabe pecivosti u odnosu na pšenično. Raženi hleb sadrži više vlage te duže zadržava svežinu i ima slabije razvijenu sredinu i nije šupljikav kao pšenični.

Raž i proizvodi na bazi raženog zrna sadrže u velikim količinama kalijum i magnezijum koji sprečavaju porast krvnog pritiska, kao i lignine koji imaju

koji imaju antikancerogena, antivirusna i antigljivična svojstva. Zbog toga se proizvodi koji sadrže raž preporučuju osobama sa povišenim krvnim pritiskom, obolelima od dijabetisa, deci i starijim osobama. Hleb i proizvodi od raži su veoma prijatne arome. Kafa od raži je izuzetno dopadljivog ukusa, i uz dodatak mleka može biti još ukusnija, aromatičnija, a uz to je veoma zdrava i hranljiva za decu i odrasle. Tehnološki kvalitet raži je veoma bitan sa aspekta primene u mlinsko-pekarskoj industriji pošto je raženo brašno veoma cenjeno u proizvodnji raženog i drugih specijalnih vrsta hleba i pekarskih proizvoda.

PROIZVODNJA RAŽI

Raž je biljka koja se izuzetno dobro bori protiv korova, zato se i seje na veoma zapuštenim parcelama, kako bi suzbila korove. Zbog dobre otpornosti, kao i zbog nižih zahteva za mineralnom ishranom u odnosu na druge žitarice, naročito je pogodna za organsku proizvodnju. Takođe je izuzetno tolerantna prema visokom stepenu kiselosti zemljišnog rastvora. Zbog toga se na ovakvim tipovima zemljišta preporučuje setva raži umesto pšenice i ječma koji su u tom smislu izuzetno osetljivi.

U novije vreme blage zime doprinose preživljavanju brojnih patogena koji izazivaju mnoge bolesti na biljkama pšenice i ječma. Raž je u tom pogledu

vrlo tolerantna kultura i s toga aspekta je primamljiva za proizvođače organske hrane, jer ne traži posebna hemijska sredstva i tretmane zaštita od bolesti.

Raž je zbog svoje visine nešto osetljivija na poleganje od drugih vrsta strnih žita, te je ne treba sejati u uslovima intenzivne agrotehnike, u gustoj setvi, sa visokim nivoom mineralne ishrane, na zemljištima jačeg boniteta, težeg mehaničkog sastava i suviše vlažnim uslovima. Pogoduju joj lakši tipovi zemljišta, toleriše niži nivo mineralne ishrane, manje doze azota u prihrani, a otporna je na niske temperature i golomrazice, te je pogodna za proizvodnju na nešto višim nadmorskim visinama.

Optimalni rok setve je od kraja septembra do kraja oktobra. Ranija setva je pogodna zbog nešto duže vegetacije raži u odnosu na ječam i pšenicu. Zbog otpornosti na niske temperature može se sejati i do kraja godine, ali je to sigurno praćeno sniženim prinosom. S obzirom na veliku nutritivnu vrednost, kao i njenu agrotehničku važnost, proizvodnja raži ima sve veći značaj i sve više proizvođača uvodi ovu kulturu u setvenu strukturu.

PSSS Niš

dr Biotehničkih nauka, savetodavac za ratarstvo i
povrtarstvo, Saša Stanković
stankovic.sasa69@gmail.com

EKOLOGIJA S

FILTER VREĆE

ZA INDUSTRIJSKO OTPRAŠIVANJE VAZDUHA

- MLINSKA INDUSTRIJA
- PREHRAMBENO KONDITORSKA
- MEŠAONE STOČNE HRANE
- HEMIJSKA
- GRAĐEVINSKA
- DRVNA
- INDUSTRIJA NEMETALA
- FARMACEUTSKA
- GRAFIČKA
- VAROSTOP KONI MEHANIČKI HVATAČ VAROE
- ZAŠTITNE NAVLAKE ZA PEKARSKE MAŠINE

VI NAMA EKOLOŠKE PROBLEME MI VAMA REŠENJE

11400 Mladenovac, Nikole Pašića 123
tel. 011/8232 015, fax. 011/8238 143, mob: +381 63 365 264
e-mail: ml.eko@mts.rs

Vizija koju pratimo već 20 godina je pre svega vrhunski kvalitet i zadovoljni kupci. Ljubav koju negujemo godinama prema ovom poslu dala je rezultate koji naši potrošači prepoznaju. Specijalne vrste hleba, slavskih kolača, peciva za proslave samo su deo naše široke ponude. Zastupljeni smo u većem delu Vojvodine kako u malim prodavnicama tako i u velikim sistemima. Od nedavno nas možete posetiti i u našem maloprodajnom objektu u Vršču.

Vršac
Žarka Zrenjanina 29
0648591353

Banatski Karlovac
Nemanjina 59
0648591340

Žitobanat D.O.O.

2. Oktobar 94, 26300 Vršac
Tel : 013 833 390
Fax : 013 835 160
office@zitobanat.rs
www.zitobanat.rs

Osnovna delatnost DOO Žitobanata iz Vršca jeste proizvodnja mlinskih proizvoda. Naša kompanija, pored mlina, poseduje i silose za skladištenje robe. Pored proizvodnje, kompanija se bavi i trgovinom proizvoda, proizvedenih u sopstvenom mlinu.

PROIZVODI

MLINSKI PROIZVODI	1 kg	5 kg	25 kg	30 kg	50 kg	Rinfuz
Pšenično brašno T-400	✓	✓	✓			✓
Pšenični griz	✓				✓	
Pšenično brašno T-500	✓	✓	✓		✓	✓
Pšenično brašno T-850		✓	✓			
Pšenično stočno brašno				✓		

www.cekovic.com

PREGLED STANJA U REGIONU

Pored svih sada već dugo prisutnih otežavajućih tržišnih okolnosti ovogodišnja suša koja je pogodila čitav region Balkana, uticala je na smanjene prinose kukuruza i prouzrokovala pojavu aflatoksina.

Rapidan rast cene žitarica i uljarica u 2021. godine izazvan je povećanom potražnjom velikih svetskih potrošača, uzrokovan početkom rata u Ukrajini i strahom od nestašice strateških roba, svoj maksimum dostigao je u martu 2022. godine. Nakon toga cene su imale tendenciju pada, a zatim su oscilirale, ali se više nisu vraćale na nivo iz marta 2022.

U novonastalim uslovima trgovanja neki do tada uobičajeni tokovi robe su delimično izmenjeni. Ukrajina koja je većinu robe izvozila ka Aziji i severu Afrike, od početka rata je usled raznih otežavajućih okolnosti bila prinudena da svoje žitarice kopnenim putem usmeri ka Evropi. Evropske zemlje i same značajni proizvođači žitarica, bile su suočene sa višestruko uvećanom ponudom na tržištu kao i padom cena, što je rezultiralo talasom štrajkova poljoprivrednih proizvođača u zemljama Evropske unije.

Sa druge strane, Rusija ograničena sankcijama, rešenje viška žitarica potražila je na tržištu Azije.

Pored svih sada već dugo prisutnih otežavajućih tržišnih okolnosti ovogodišnja suša koja je pogodila čitav region Balkana, uticala je na

smanjene prinose kukuruza i prouzrokovala pojavu aflatoksina. Sa visokim nivoom toksina susreli su se proizvođači na severnim paritetima Srbije, kao i Zapadne Bačke, južni delovi Mađarske na granici sa Srbijom, Hrvatska na istočnim paritetima i Rumunija gotovo na svim paritetima. Pojava visokog nivoa toksina značajno je smanjila obim trgovanja ovom žitaricom u domaćem prometu i izvozu. Izvoznici svih profila radije se odlučuju na trgovanje pšenicom nego kukuruzom, zbog rizika oko validnosti analize i kvaliteta robe kada pristigne na istovarno mesto. Kupci iz Italije uglavnom su se povukli sa dovoljne količine ukrajinskoj, brazilskog i argentinskog kukuruza. Manje količine spremni su da kupuju, ali isključivo do 5 ppb, na CIF Italija.

Ovogodišnja suša je značajno smanjila i prinose soje i suncokreta. Prerađivači zrna soje suočeni su malom ponudom na tržištu Srbije, kao i lošim prinosima i kvalitetom ovogodišnjeg roda, nabavku potrebnih količina soje usmeravali su na Hrvatsku, Mađarsku, Ukrajinu i Moldaviju.

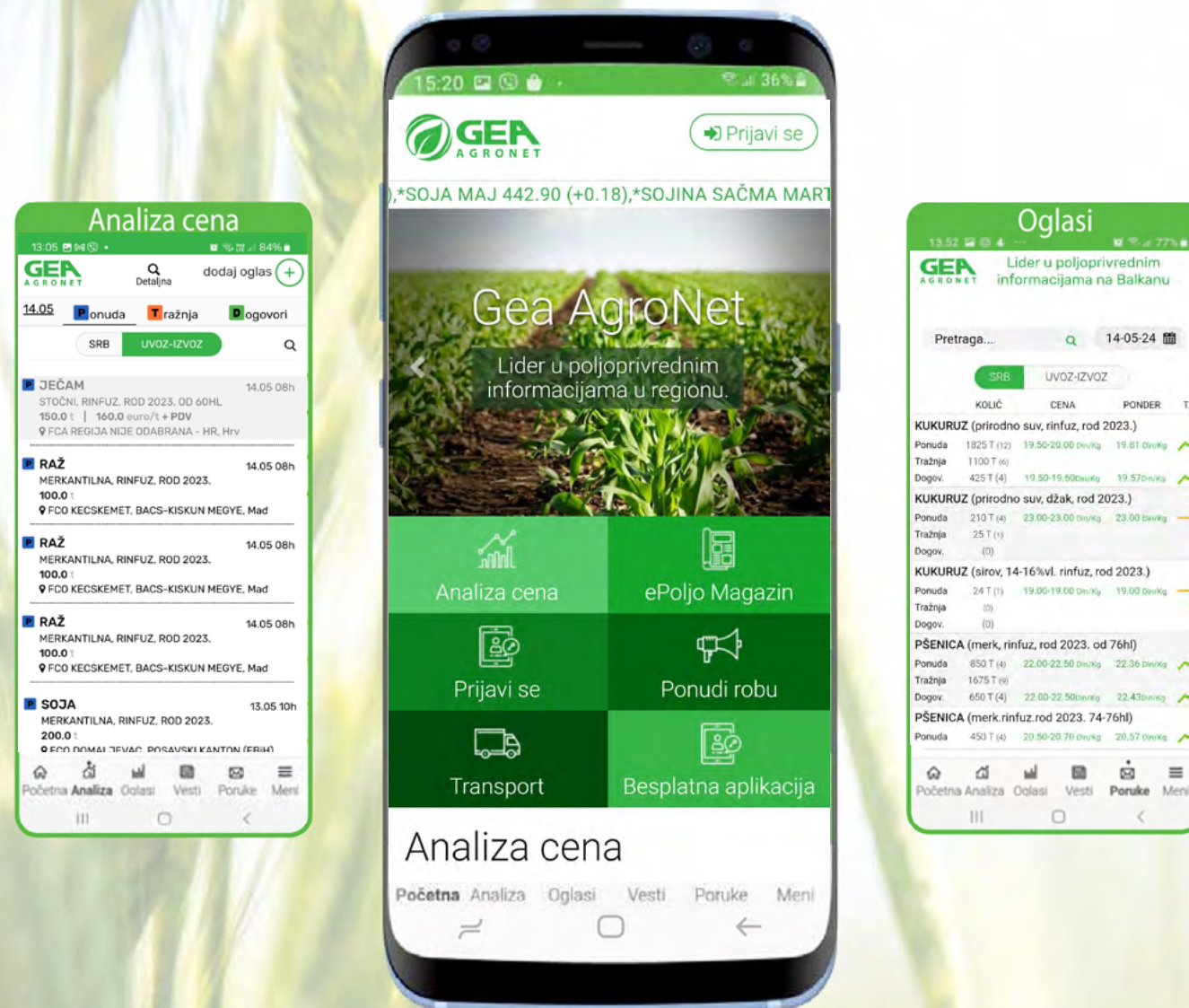
Najveći količinski uvoz soje u Srbiju 2024. godine je bio iz Hrvatske, iz koje se samo u mesecu oktobru uvezlo 38.443 t. Time je Srbija ove godine postala najznačajniji kupac hrvatske soje i u senku bacila standardne uvoznike iz Italije. U oktobru se pored uvoza iz Hrvatske u Srbiju uvezlo još oko 8.000 t soje iz Ukrajine, 4.200 t iz Rumunije 4.200 t i 2.200 t soje iz Mađarske.

Za razliku od uvoza soje, zbog loših prinosa suncokreta uzrokovanih sušom u čitavom regionu, na tržištu Srbije se pojavila znatno veća tražnja suncokreta od strane bugarskih, rumunskih, makedonskih i turskih uljara. Tako je u mesecu avgustu iz Srbije izvezeno 31.100 t suncokreta, dok je u septembru izvezeno najviše, ukupno 47.017 t suncokreta, od čega je u Bugarsku izvezeno 20.672 t, zatim u Rumuniju 12.690 t i u Tursku 5.729 t. Najveći količinski izvoz suncokreta je bio u avgustu i septembru, dok su se u oktobru izvezile samo simbolične količine, za Bugarsku svega 6.000 t suncokreta, jer na tržištu Srbije više nema velikih količina suncokreta u ponudi.

Da li će ovogodišnji uvoz soje i izvoz suncokreta uticati na promenu setvene strukture i sa kojim izazovima ćemo se susresti u narednoj godini ostaje nam da vidimo.

NAJVEĆI SISTEM POLJOPRIVREDNIH INFORMACIJA U REGIONU

GEA AgroNet

Tel/fax: +381 21 21 555 55 Facebook.com/geaagronet.srb
Viber: +381 60 63 111 72 +381 61 66 22 152

BOSNA I HERCEGOVINA: +387 666 99 466 HRVATSKA: +385 9766 00 958
+387 666 99 450 +385 9766 00 934

www.geaagronet.com geaagronet@gmail.com

Srbija, 21000 Novi Sad, Kornelija Stankovića 19

